

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume”, „Bobirnați” și broșurile „Spicuri Economice”, este pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 6 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL.

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă. Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte. — Manuscriptele nu să dau înapoi. —

ZVONURI ÎNGRIJITOARE

Va trece vara asta încă cu pace peste noi? — Muntenegru ci-că e gata a da iarăși cea dintii pușcătură.

— În Sîrbia se fac pregătiri în cea mai mare tăcere.

Toată liniștea e numai așa pentru ochii lumii. Dar lucrurile s foarte încordate.

Diplomația noastră e gata cu pecetea ce o trimite la Belgrad, cerind samă Sîrbiei pentru tulburarea ei

Știrile zilelor din urmă nu sunt din cele mai plăcute nouă, popoarelor ce dorim pace, ca să o mai putem duce de pe o zi pe alta. O mulțime de vești par a spune toate, că liniștea ce acum se arată așa pe de-a-supra, e numai liniștea ce de regulă premerge furtunii!

La Viena s'au întrunit săptămîna trecută întii ministri ai celor două jumătăți ale Impărăției, apoi ministrul de războiu și marii capi ai armatei, — și, după ce au chibzuit încheerea cercetărilor făcute în Bosnia după omorîrea Principelui de Coroană, — au întocmit scrisoarea ce să se trimită la Belgrad, prin care să se ceară Sîrbiei samă pentru că lasă, ca din țara ei, să se ție viuă ațîțarea cetățenilor sîrbi de neam, dar supuși Austriei și Ungariei! — Scrisoarea e ticluită de Tisza și deși e cu forme cuvioase, e însă aspră și hotărîtă, un fel de *ultimat*, cel din urmă cuvînt, adresat Sîrbiei!

Atîrnă că Sîrbia ce va răspunde! Dacă ea va lua cam peste picior răvașul împărăției vecine, — atunci Austroungariei nu-i rămîne decît să pună mîna pe prăseaua sabiei! Iar atunci flacăra războiului va încinge, în cîteva săptămîni, coperișele tuturor caselor de șindilă arsă de soare și zdrențuită de vreme, a marelui sat ce se zice Europa! Și să s adune pompierii din toată lumea, nu l'or mai putea stînge, pînă nu cad prăbușite în cenușă cîteva din marile clădiri de azi, unele hurubuite, altele prea șubrede încă!

— Se spune că Muntenegru e mobilizat gata! Cînd se porni povoiul asupra Turciei, au nu Muntenegru descărca cel dintii tun, după care nu mai putu fi vorbă de o opăcire a focului turbat?

— Sîrbia ci-că tot așa se pregătește, dar în mare tăcere.

— Italia are deja jumătate din armată sub arme.

— Bulgaria face spume la gură și crișcă din dinți, căuțînd pricină României!

— La noi în țară nu-i iertat să spunem ce se petrece în cercurile armatei.

— Rusia face chiar acum, „manevre” cu 650.000 de rezerviști sub ochii Președintelui Franciei!

Va trece vara asta încă cu pace peste noi?

Cine-ar putea spune?

*

Chemarea șefului statului major acasă dela slobozenie.

Baronul Conrad de Hötzen-dorf, șeful (capul) statului major al armatei austroungare (măi marele comitetului conducător al armatei și al facerii planurilor ei de mișcare), era dus în concediu (Urlaub) pe cîteva săptămîni, ca să-și petreacă vara vîzîndu-și de sănătate în locuri plăcute.

La începutul acestei săptămîni baronul de Hötzen-dorf a fost de-odată, pe neașteptate, chemat la postul său, la slujba sa, avînd a-și întrerupe concediul ce avea!

Știrea aceasta a stîrnit mare uimire în multe părți. Chiar la bursă (țîrgul cel mare de hîrtii prețioase) ea a trezit neliniște, — căci lumea crede că chemarea lui Hötzen-dorf la slujba sa, e în legătură cu pașii ce are de gînd să-i iee Impărăția față de Sîrbia.

Dacă Sîrbia nu va împlini cererile diplomației împărăției, — armata ar avea să deie cu mîna pe prăseaua sabiei, și capul statului major are se fie la locul său în astfel de clipe însemnate.

Încordarea la granița română-bulgară, tot mai aprinsă!

Grănicerii români, bizăiți iar de niște bulgari neastîmpărați, au tras cîteva salve asupra unui pichet (stație de pază) bulgar, calcînd repede la pămînt vre-o 4 grăniceri bulgari!

Paza granițelor se întărește în măsură mare. România nu mai e aplicată a suferi zgîndărările bulgărești, ci le respinge cu braț tare!

— Zvon despre pregătiri războinice! —

Noul atac la hotar.

Vineri spre Sîmbătă în săptămîna trecută, grănicerii români dela pichetul (casa de strajă cu soldați pe vîrdă) No. 36 de lingă punctul de hotar Turksmil, au fost de nou atacați de grănicerii Bulgari.

Un grănicer bulgar a omorît cu un glonț cănele dela pichetul românesc, — că de ce l'a lătrat. Grănicerii români i-au certat cu vorba pe soții lor bulgari pentru răutalea ce și o arată omorîndu-le cînele. Bulgarii s'au făcut că rămîn liniștiți și s'au tras înapoi spre pichetul (căsușia de pază) a lor. Pe asta Români s'au retras și ei în pichetul lor.

Dar abia trece un minut, și dela Bulgari se trage un foc asupra pichetului românesc! Glonțele intră pe fereastră, spargînd geamul (ochiul de sticlă), dar fără a nimeri pe cei din lăuntru.

Atunci grănicerii români ies cu toții, o grupă de vre-o 8 inși, și sub comanda fruntașului (gefraiturului) comandant, trag o salvă asupra pichetului bulgar de unde le venise focul.

Țîntașii de mîna întîie, gloanțele soldaților români n'au mers în vînt, ci au calcăt la pămînt pe atăcătorul lor și pe încă trei soldați bulgari de pe lingă el. Trei din bulgarii izbiți de gloanțele românești au murit, unul, greu rănit, a fost dus la spital.

Știrile mai nouă spun, că lupta s'a dat noaptea tîrziu, și e de mirat cum gloanțele românești au nimerit totuși! Lucrul se țilcue așa, că după ce soldații bulgari trăgeau focuri spre pichetul românesc în care vedeau lumină, care le slujea astfel de țîntă, — Români, ieșiți din căsușie în liber, trăgeau pe punctele luminoase ce le arătau gurile puștilor bulgare cînd aceia pușcau! Și au omorît pe 3 inși acolo în locurile din cari trăgeau. Unul, rănit, s'a tras pîn' la alt pi-

chet bulgar și doi au fugit, vîzînd morți pe 3 și rănit pe unul din soții lor!

Ci că s'au tras din parte românească 105 gloanțe din parte bulgară peste 200.

Din parte românească nu a fost atins nici un soldat!

A doua zi paza bulgărească a fost întreit întărită. Cu toate însă că au fost așa întăriți, dintre Bulgari nu s'a mai arătat nime-mea pe-afară toată ziua. Numai ofițerul ce a venit dela postul mai mare din apropiere, se vedea. El a așteptat pe deregătorii români spre a-și da lămuriri.

Au sosit la frontieră generalul român Rîmniceanu și majorul Teodorescu.

Trupe la frontieră.

— În zori, după întîmplarea de peste noapte, s'a și aflat la graniță o companie de soldați români, veniți din Turtucaia. Cînd compania română a trecut prin dreptul pichetului bulgar, aceia au rămas mirați de vederea ei.

— În dup'amiaza zilei aceleia, au plecat și din Rusciuc, orașul bulgar cel mai apropiat, un batalion de infanterie, bulgară spre graniță!

Trimiteri mai mari

de trupe bulgare?

— Ce vreau Bulgarii? —

„Gazeta Transilvaniei” aduce în numărul său de Marți (21 Iulie) următoarele știri primite din București cu data de Luni, 20 Iulie n., știri ce le vedem și în foile din Pesta mai nou sosite. Iată-le:

În urma noului schimb de focuri, de astădată mai numeroase și singeroase, întîmplat la granița română-bulgară în punctul Turksmil (din sus de Turtucaia), încordarea s'a făcut așa de mare, că din amîndouă părțile s'a poruncit trimiteri de trupe mai însemnate la graniță! Ferberea între locuitorii din Dobrovia nouă, a ajuns la culme! O companie din regimentul

36 români patrulează neîntrerupt în părțile unde s'a petrecut cea din urmă ciocnire.

București, 20 Iulie. Guvernul român a fost încunostințat, că îngrămădirea de trupe bulgare la granița română, urmează cu mare zor! Pentru cărușire de material de războiu, au fost cuprinse în grabă toate căruțele găsite în orașele Șumla și Razgrad și în împrejurimile lor.

Rusciuk, 20 Iulie. Alalțări și eri au plecat de aci mai multe detașamente (părți de trupe) din regimentele 3 și 5 de infanterie, cum și reg 9 de cavalerie, și o secție de mitralieze (mașini de puscat) și regimentele 1 inf. și 1 artilerie din Rasgrad, cu ținta pentru noua graniță.

Lumea aci e foarte aprinsă și zilnic se țin întruniri contrare României, și apoi lărmuitorii cîntă pe stradă cîntecă patriotice și strigă: „Vrem război!“

Pregătirile Bulgariei.

Dieta bulgară a dat drept ministrului de războiu, a chema de aci încolo sub arme și pe soldații cari după legile de până aci erau liberați de tot dela miliție (ieșiți și dela honvezime, cum s'ar zice la noi) și anume până la vîrsta de 46 ani! Astfel de soldați ieșiți odată din anii de slujbă, dar prin asta putînd fi chemați de nou, sunt 120.000 în Bulgaria. Ei vor face slujbă pe la carele de cărușire a hranelor și munițiilor, ca soldații cari fac azi această slujbă, să poată fi trecuți în front, în liniile de foc.

Bulgarii au adus tunuri la Rahova. Un vapor austriac le duce soldații și armele.

Știrile ce ne sosiră ieri, Mercuri, și azi, Joi dimineața, sunt tot mai turburate. Iată ce spun ziarurile din București („Universul“ de Mercuri):

Ieri noapte pichetul (punctul de vîrdă de hotar) n-rul 56, pe la orele 2—3 noaptea, un bulgar schimbat în haine turcești, a încercat să treacă frontiera. Grănicerii români au tras asupra lui 5 focuri. Bulgarii n'au răspuns.

Atunci grănicerii români au înaintat până la frontieră, unde au găsit urme de sînge, un fes și haine, fără să fi dat de omul ce cercase să treacă preschimbat.

La pichetele 24, 35 și 36, Rahnian, Asișclar și Omurgea, Bulgarii au tras focuri asupra pichetelor române! Comandantul plutonului (tugului) bulgăresc a trimis apoi vestea, că are nevoie de întărituri.

Aceasta dovedește că bulgarii se tem de un atac puternic din partea grănicerilor români.

Tunuri.

La Rahova Bulgarii au adus tunuri, cari au fost cărușite cu vapoare austriace, și le-au așezat în dreptul locului, unde a fost

capul podului românesc la mobilizarea din anul trecut.

Nu se știe de soarta unui jandarm român, care a fost trimis pe linia de frontieră, aproape de Turșmil. Jandarmul fusese trimis pentru pază și nu s'a mai întors.

Bulgarii adună trupe la graniță.

Ziarului „Universul“ i se scrie din Silistra cu data de Luni în săptămîna de față:

Știrile despre îngrămădirile de trupe bulgare la hotar, se adevăresc.

Făț cu această pășire a Bulgarilor, deregătorile române, civile și militare, păstrează cel mai mare sînge rece, numai au întărit frontiera cu un număr de 300 grăniceri mai mult.

Bulgarii însă au închis granița pe toată frontiera!

Printre locuitorii domnește o vie nemulțumire din această pricină, că nu-și pot secera taslalele ce au o parte dincolo și o parte dincoace de frontieră (hotar).

La măsurile alarmante, luate de statul bulgar, pentru închiderea frontierei, deregătorile române n'au răspuns și au lăsat și mai departe deschise toate căile legale.

Vaporul austriac a sosit a seară la Silistra cu o întârziere de 5 ore, din cauză că a stat de a încărcat trupe bulgare din susul Dunărei, pe cari le a descărcat la Rusciuc.

Zilele acestea s'au predat deregătorilor militare române la Turlucaia mai mulți dezertori bulgari.

Joi dimineața

aflăm următoarele știri în „Gazeta“ din Brașov:

Foile din București publică cu data de 21 Iulie următoarea telegramă primită din Sofia (Bulgaria):

Sofia, 21 Iulie. — Îngrămădirea de trupe bulgare noi la granița română, se urmează cu zor.

Așa trupele ce stau la îndemînă din cîteva orașe din lăuntrul Bulgariei, și dela granița turcească (de care nu mai au teamă), au primit poruncă să se tragă spre granița română și pe marginea Dunării.

La Șumla, Razgrad și Preslav, nu se mai găsesc azi trupe bulgare, că toate au fost împinse spre graniță.

Bulgaria pusă la cale.

Ziarele din România țin a ști, că Bulgaria este pusă la cale și asmuțată contra României de o mare putere vecină, și ele lasă să se întrevadă bine, că acea putere, e — Austro-ungaria. Ca prin asta să dea Ro-

măniei de lucru acolo la granițele bulgare și să n'aibă destul timp a fi cu luare aminte spre Austro-ungaria, care vrea să umilească ori să aplice chiar o lovitură grea vecinei sale Sîrbia.

Li mîncă pe Bulgari pielea? Să vadă să nu-și capete scărpanarea de lipsă.

Ministri români întruniți la sfatul zilele astea au hotărît a pune un ofițer mai înalt care se cerceteze știrile ce se dau foilor, venite dela hotare, — ca să nu lase să fie alarmată lumea cu știri mărite peste ce e adevărat.

Cercurile politice la București nădăduesc, că neplăcutele ciocniri nu vor avea urmări mai grele. Lucrul se va putea împăca pe cale pacinică. Dacă numai Bulgaria nu e folosită drept unealtă care se provoacă, să cheme pe țărîmul de harță, pe România.

Incordarea cu Sîrbia

e în ajun de zile critice, primejdioase. Scrisoarea ce se trimite Sîrbiei, a fost pusă pe drum Mercuri și ea va fi înaintată guvernului sîrbesc Vineri, cel mult Sâmbătă.

Scrisoarea, cam poruncitoare, cere guvernului sîrbesc:

să pornească și el cercetare contra acelor cetățeni ai sei cari au fost descoperiți de cercetările din Bosnia, ca amestecați în complotul ce a răpus pe Principele de coroană al Împărăției noastre;

să dea chezeșie că de fapt îi va urmări și pedepsi;

să desființeze acele societăți tineresci cari duc aștărea contra împărăției vecine;

să se pună împotriva curentului prea dușman împărăției vecine (să poruncească cetățenilor sei să le fie „drag“, nu urit, de această împărăție);

să pună pază mai aspră la hotare.

La toate aceste întrebări, guvernul are să dea răspuns în timp de 48 oare, că se învoește a le îndeplini ori nu?!

Dacă nu dă răspuns mulțumitor, Împărăția va fi nevoită a face pașii, cari să silească pe Sîrbia a se supune la ce

-se cere!

Aci e punctul primejdios.

Din Sîrbia, se spune, așa dela gură, că ea are nădejde că tot lucrul să va sfîrși pacinic. În același timp inse ea — își adună feciorii sub arme.

Așa stă lucrul azi.

Sîrbia, nu stă cu mîinile în sin.

Ziarul „Pester Lloyd“ a primit din Serajevo o știre, care spune, că cercurile militare de acolo au primit încunostințare din Sîrbia, că guvernul sîrbesc a chemat sub drapel mai multe rînduri (ani) de rezerviști, deocamdată vre-o 70.000

de oameni, pentru întărirea armatei de „pace“. Sîrbia are în timp de pace sub arme vre-o 45—50.000 de oameni, prin chemarea asta de 120.000, — cam jumătate din statei de războiu.

Deși din Sîrbia lucrul se dezminte, numita foaie spune că el e prea adevărat!

— Iar Muntenegru ci-că înarmat deplin.

Rezerviști sîrbi din străinătate, chemați acasă

Din Fiume se telegrafiază cu data de Mercuri (22 Iul. n.), că cei vre o 30 muncitori sîrbi aflați în fabricile de acolo, au primit scrisori dela comanda militară, cu chemare acasă, pentru slujbă sub arme.

Rusia nu va lăsa pe Sîrbia să fie umilită.

Aici zace primejdia! Știrile mai noue spun, că conducătorii politici ruși o mărturisesc pe față, că Rusia nu va lăsa ca Sîrbia să fie umilită și rușinată de Austro-ungaria!

Dacă Austria îi cere Sîrbiei lucruri ce ar atinge mîndria ei de stat neatîrnător, — Rusia își va ridica glasul de protestare din capul locului, apărînd pe Sîrbia de o umilire!

Poftește acum și socoți, ce va urma de aci!

Paza podurilor și a tunelelor.

Pe drumurile ce duc spre Bosnia și prin Croația, s'a început paza militară a podurilor mai însemnate și a tunelelor (drumurilor pe sub pămînt, prin dealuri, pentru trenuri). Patrile militare le străjuiesc zi și noapte la amîndouă capurile.

Tot așa s'a pus pază întărită la magazinele militare de pulbere și la alte edificii însemnate.

Le spune acestea „Militärische Rundschau“ din Viena, foaie a armatei, care nu spune povești.

Lucrurile acestea arată, că trăim zilele destul de amenințate de primejdii.

Înarmarea Italiei.

Italia a chemat sub arme vre-o 24.000 de soldați din rezervele sale, — căci spune că, dacă e lipsă, ea va trimite îndată o trupă de 12.000 soldați în Albania, spre a face pace!

Lumea însă bănuiește, că după cele 12.000 ar urma alte multe mii, căci Italia, ca membru al triplei-alianțe, ar intra în Albania ca de aci apoi să poată lucra, la împlinirea unei mari încercări, în coastele Sîrbiei și Greciei, cari nu s pe placul triplei-alianțe!

Turcia se ține gata.

Guvernul turcesc a cerut dietei sale un credit de 120 milioane. Căci, zice guvernul în întemeierea cererii

sale, — Turcia trebuie să fie gata față de orice împliniri!

Cu alte cuvinte și ea simte că ne aflăm în prejmă de împliniri mari, ce pot veni în orice clipă peste țări.

Magazinele de praf primejdute!

Săptămîna trecută soldatul de pază dela magazinul No. 1. de praf de pușcă și muniții din cetatea dela Arad, a băgat de seamă, noaptea târziu, că în ceva tufărie din fața magazinului, se mișcă ceva! La strigătul soldatului, că: „Halt! Wer da!” i s'a răspuns cu — foc de revolver! vre-o 3 pușcături au mers spre soldat, dar nu l'au nimerit. Atunci el a tras focuri spre locul cu pricina și a văzut cum trei figuri de femei fug, — dar n'a nimerit pe nici una! S'a alarmat varda, care a urmărit pe necunoscuți, dar nu a mai dat de urma lor. Se crede că au fost spioni ce vroiau să omoare varda apoi să pună foc magazinului.

— La Csepel (în Ungaria, comitatul Pestei), același lucru mai zilele trecute. Honvedul de varda dela magazinul de praf, a fost atacat noaptea, dar făptuitorii n'au putut fi găsiți. S'a dat poruncă aspră, că nici un civil să nu mai fie lăsat în curtea casarmelor nici pe tot raionul miliției. La vărzi au fost puse posturi îndoite (unde era un soldat de pază, acum sunt tot câte doi).

Ofițeri Români, la Țarul.

— Bulgarii furioși pe asta. —

Joi în săptămîna trecută au plecat din București trimișii Regimentului 5 de Roșiori români, 5 ofițeri, în frunte cu colonelul (Oberstul) avînd să ducă Țarul uniforma (haina de ofițer) ca colonel român de Roșiori, ce i să cuvîne, fiind el numit de Regele Carol proprietar-comandant al acestui Regiment de frumoși călăreți români, cînd cu vizita dela Constanța.

Înainte de plecare, ei au fost primiți de M. S. Regele Carol, care le a mai dat îndrumările de lipsă și a trimis prin ei și salutul seu putericului Domn al vecinei împărății.

La Odessa (oraș pe țărmul rusesc al Mării Negre) ofițerii români au fost așteptați de o deputație de ofițeri ruși, trimiși de Țarul întru întîmînarea oaspeților români, cari au călătorit împreună cu aceștia pîn'a Petersburg.

Primirea lor din parte Țarului a fost foarte călduroasă.

E și acea un semn despre apropierea vădă dintre România și Rusia.

Bulgaria scîlpă foc asupra Rusiei pentru acest lucru.

Ungurii din România!

— Cînd va răsuna chemarea!... —

Ungurii trăitori în România, au scris de curînd o epistolă către grupul Károlyi, președintele comitetului, în care laudându-l pentru lupta pe poartă cu tot partidul seu, pentru a conduce Ungaria la mîrire și afirmare, — îi zic printre altele:

„Maghiarii din România ard de focul patriotismului, însă, durere în loc de razele soarelui unguresc, trebuie

să ne adunăm în jurul opaițului (ștearțului) celor pribegiți din patrie în afară.

„Nu nelăpădăm însă de nădejdea, că odată și odată brațele noastre vor înmulți capitalul maghiar, avutul național!

„Cînd va răsuna chemarea lui Kossuth, vom răzbi prin strîmtori, ne vom strecura noaptea prin păduri, ca să ne înșurim și noi sub steagul maghiar, să arătăm pildă de patriotism“...

Și așa mai departe!

Închipuiți vă ce ar zice de noi foile maghiare și procurorii maghiari, de am trimite și noi astfel de scrisori conducătorilor politici ai României, spunându-le că: Atunci cînd va suna glasul vostru de chemare, „vom răzbi prin strîmtori, ne vom strecura noaptea prin păduri ca să ne înșurim și noi sub steagul tricolor românesc“... etc.

Ne ar suci gîtul să vorbim și noi așa.

Dna Caillaux, înaintea judecătorilor.

Se știe povestea asta tristă: Caillaux era ministru de interne (pentru trebile din lăuntru) ale Franței, și cel mai cu vază între miniștri. Era pumnul tare al partidului la putere.

Contrarii sei politici nu aveau de ce se acîța de el, că era și cap luminat, care cucerea prin vorbirile sale strălucite, și om de omenie, fără pete, — așa că în lupta politică era greu de tot a ținea pept cu el. Ce s'au gîndit contrarii lui politici? Hai ne apucăm să-i scormonim viața lui privată, familiară, și să-l arătăm, că de e om curat în viața mare, dar în cea de casă a lui, n'a fost totdeauna fără greș! Nevasta lui a fost, doar, soția altui ministru, pe cînd și el era însurat, și el, plăcîndu-i de ea, că era foarte-foarte frumoasă, atîta s'a învîrtit în jurul ei, pînă a trezit și în ea dragoste față de sine, i-a scris chiar cîteva scrisori, apoi a făcut-o să se despartă de soț și să vie după el. Ceea-ce s'a și întimplat. El a despărțit-o de soțul ei dintîi, și apoi a luat-o el.

Redactorul marelui ziar „Figaro“ s'a apucat să l'ponegrească pe ministru pentru lucrul acesta, spre a-l arăta, că dară nici el nu e omul curat și fără greș pe care îl ține lumea!

Dar pentru a l'ponegre pe el, trebuia să tragă oarecum în tină pe soția sa, arătîndu-o că n'a fost credincioasă soțului seu dintîi, ci s'a înjeles pe sub mână cu Caillaux, pînă a ajuns soția lui.

Și s'a pus Calmette, directorul ziarului „Figaro“, să publice în foaia sa scrisori de ale lui Caillaux către dna pe cînd era soția altuia, și făgăduia că acuși va publica și scrisorile doamnei, scrise în același timp, domnului Caillaux!

Asta a scos din toate răbdările pe doamna Caillaux, mai ales că ea știa, că acele scrisori sunt nimicite, și cînd colo află că oare-

cari dușmani politici ai soțului, și-au păstrat fotografiile de pe ele, pentru a le folosi într-o zi ca armă contra lui! Dar ce are cineva cu viața mea privată, pentru a face greutăți soțului meu ca bărbat politic? — se întreba dna Caillaux, — mai ales că el și în privința asta a fost om la locul seu; de i a fost drag de mine și mie de el, m'a și luat de soție! Cum vine cineva să cerce acum să mă facă pe mine femeie de risul lumii sau pe el om pătat? Și cum crede o foaie mare, că are drept a-și băga nasul în astfel de lucruri sfînte din viața familiară a cuiva?

Și, desnădăjduită că va fi făcută de hula lumii, — dna Caillaux și-a făcut un plan cumplit de răzbunare întîi s'a dus la un președinte de tribunal, și l'a întreat, de este chip de a pedepsi pe astfel de hulitori, ca și acei cari, prin ziarul „Figaro“ aruncă hule asupra curățeniei familiei ei? Și județul i a spus, că în astfel de cazuri — legea nu ajută... Mergi la tribunal și jurajii o se zică: e nevinovat redactorul, și ieși de acolo mai zdrobită.

— Așa? și-a zis dna Caillaux, atunci dacă legea nu-mi scutește cîntea, o să mi-o apăr eu!

Și fără să spună nimic bărbatului seu, s'a dus în redacția ziarului „Figaro“, a cerut să fie primită de directorul foii, dl Calmette, cel ce ducea lupta contra soțului ei, și acela primindu-o, ea a scos din manșon (muf) un revolver mic, a tras din el două focuri asupra hulitorului familiei ei și acela a căzut mort în cancelaria din care răspîndea hulele asupra familiei ministrului...

Acum lucrul a ajuns naintea tribunalului. Luni în săptămîna de față s'a început pertractarea. Tot Parisul, ba toată Franța își are ochii asupra judecătorilor și jurajilor, — căci părerile sunt foarte împărțite. Mulți zic: Nici libertatea unei gazete nu trebuie folosită pentru a intra în sinul familiei, a căuta cu cu nas de căpău după vre-o greșală a anilor tineri, pentru a ponegre pe un om ajuns la înălțime în muncă cinstită pentru țara lui, și atunci să vrei să l'nimicești moralicește, cu toată familia lui, — pentru a scăpa cumva de el în politică! Doamna Caillaux e de înțeleasă că și a pierdut cumpăna judecării cînd își vedea zdrobită liniștea și pacea și cîntea familiei! Nu e ucigașă, ci apărătoarea desnădăjduită a bunului familiei sale!

Alții nu primesc acest fel de cumpănire a lucrurilor și zic: e ucigașă, are să și iee pedeapsa ca orice ucigaș!

Pertractarea durează și va ținea poate săptămîna întregă.

— Ce pedeapsă o așteaptă pe dna Caillaux? Atîrnă dela răspunsul ce-l vor da jurajii la întrebările ce li se pun!

Ei vor fi întrebați: A omorît dna Caillaux cu precugetare, adevărat din nainte hotărîtă să o moare, ori numai

să rănească și înfrice pe hulitorul seu și al soțului seu? — Și: A fost crima ei dinainte pregătită?

Dacă jurajii vor răspunde la amîndouă întrebările cu da, atunci osînda ei va fi moarte. Dacă la una vor răspunde cu da, la alta cu nu, va fi judecată la muncă silnică pe viață.

Dar vor fi puse și alte întrebări, cari vor putea ușura soarta nenorocitei femei. De pildă că fost'a fapta ei numai o rănire, care din întimplare s'a sfîrșit cu moarte, — și dacă jurajii o vor privi ca atare, atunci doamna poate să fie lăsată chiar îndată liberă.

La tot cazul un proces foarte interesant. Vom arăta la ce sfîrșit a ajuns.

Șpioni la tot pasul.

Săptămîna trecută a fost arestat la Lemberg (Galiția, în Austria) Leo Cerkanski, gazetar, corespondent al marelui foi rusești „Nowoje Vremja“. Cerkanski sose în Przemysl să-și cerceteze pe tatăl-seu, care e preot rutean. Acolo a fost arestat, ca fiind dovedit că face slujba de șpion pentru Rusia.

— La granița României, dela Petroșeni la dreapta, grănicerii români au scăpat un bun privilegiu a prinde doi șpioni austrieci. Într-o zi, mai acum două săptămîni, doi „călugări“ se ivesc la hotar, sus în munte, prin locuri potrivite de trecut. Un gendarm ungar încă era cu „sfințile lor“ și i recomanda ca pe oameni de treabă, ce trebuie lăsați, că vor să vadă partea din spre România a frumoșilor Carpați și sor' cobori în satele dela poalele lor, — dar n'au pasapoarte, căs numai așa excursioniști... Grănicerii români, aspri în slujba lor, nu i au lăsat se treacă. De i lăsau și i urmăreau, prindeau doi șpioni la mîna n'tii, căci, așa se spune dincoio, cei doi călugări nu erau altcineva, decît doi ofițeri de stat major din ceata ce se afla și se află încă aproape neîntrerupt pe la Petroșeni și jur, în cercetarea locurilor.

— În Cernăuți a fost arestată învățătoarea Leontina Kartjuk, la care s'au aflat scrisori dela oameni ce sunt ținuți de mult în ochii poliției austriece ca șpioni. Ea stătea în legătură cu ceva ofițeri ruși de stat major.

— În Lemberg (Galiția) a fost arestat în 10 luiie sublocotenentul (leitnantul), Schmie d, din armata noastră de linie, pentru șpionagiu. El se înștiințase bolnav și apoi s'a dus la Ostrop, loc tare însemnat din punct de vedere strategic (de luptă). Acolo a făcut măsurări la un pod, cînd la băgat de samă un gendarm, care l'a arestat. La cercetarea făcută la el a-casă, s'au aflat scrisori ce l'arată că făcea șpionagiu pe sama Rusiei.

— La Cugir (lingă Orăștie) a fost văzut la începutul acestei luni un strein ce se da pe sine inspector de școale, că a venit din România să vadă cum sunt școlile pe aici. În Sibot însă l'au arestat, bănuind a fi șpion; atunci a spus că e lucrător în o mare fabrică din Țară și a venit să ducă lucrători. Dar mînilor lui fine și fața nul arată de lucrător, ci om inteligent, ce face șpionagiu. S'au aflat la el și documente de ofițer din Basarabia. Vorbește 5 limbi. — A fost dus și dat procuraturii și coman-dei de corp din Sibiu.

Și altele și altele.

„Timpul lucrează pentru noi!..“

— Cuvintul dirz al lui Pasici. —

Intiul ministru al Sîrbiei, dl Pasici, un bărbat politic foarte luminat, care și-a condus țara și în zilele grele ale războiului de mărire al patriei, — a fost întrebă de un redactor dela o mare foaie din Germania, asupra încordărilor dintre Sîrbia și Austria, — și el a zis printre altele:

— Noi nu ne mestecăm în treburile din lăuntru ale Austro-ungariei, dar să ni se dea odată pace! Doar noi avem destul lucru în hotarele nou cucerite.

Ori nu sunt și în Anglia, Franca, Italia, și în alte țări, tovarășii tainice politice, cari sunt adesea foarte neplăcute guvernelor și pe care stăpînirile le ar stîrpi bucuros, dar n'au mijloace legiuite?

Așa-i și la noi. Avem să ne luptăm până peste cap cu patimile noastre, încît guvernul nu are timp să supravegheze și să îndrumeze și pe acei de peste graniță, cari se numesc Sîrbi și cari caută să se unească cu noi!..

Dar și de altfel, noi aici suntem atît de obicinuiți cu prigonirea și dușmănia celor de un neam cu noi în Ungaria, încît lucrul acesta nici nu ne mai aprinde... Noi nu luăm parte la conjurațiuni (coacere de planuri ascunse asupra asupritorilor), dar știm că — timpul lucrează pentru noi!..

Nu vrem să ne dușmănim cu nimenea, dar e hotărît, că în vreme de nevoie, nu vom sta singuri! Penturucă mai mulți dintre cei mici, „vor să se răfuiească cu cel mare...“

Cu alte cuvinte bărbatul de stat sîrb, nici nu-și ascunde prea tare simțămintele, cari vestesc lumii, că da, în inimile Sîrbilor se coace simțămîntul și dorul de război pentru prigonirea ce se fac neamului sîrbesc din afară de hotarele Sîrbiei. Și nu se spărie de astfel de zile!

Unii patrioți au răcori deși-s căldurile mari!

Foaia romano catolică „Alkotmány“ din Pesta, scrisă de oameni dela conducerea acelei biserici, scrie în un număr mai nou al seu, un articol plin de spaimă despre primejdia ce ar fi amenințînd patria din partea Valahilor.

El spune cam următoarele:

Vremea în care Ungurimea să fie singura poruncitoare, e pe gătate! Nu peste mult Valahii vor să cutopească clădirile falnice ridicăte de cultura ungurească în această țară, făcînd să se mai vorbească despre ele numai pe foile mucegăite ale istoriei (că au fost oarecînd!..)

Hydra (balaurul cu multe capete) din Balcani, își va întinde inveniatele capete peste Carpați și se va tulbura până în adîncurile apelor sale bătrînul rîu al Tisei!

Și Ungurii, zăpăciți, înmărmuriți oarecum, de privirea vederii hidrei, stau neputincioși, ca Prometeu zeul vechiu, să-și vadă în fiecare zi sfășiași răunchii, pentru ca la urmă să fie executați (omorîți de vii) în chinuri negrăite!..

Și așa mai departe.

Săracii redactori ai foii papistașe (să jori că-s cu perciuni la urechi și acestia!), s'au băgat în boală de spaima viziunilor, închipuirilor, a stafiiilor ce singuri își zugrăvesc și cu care se spărie pe sineși și pe cetătorii lor. Vădit, pentru a aprinde în acestia în măsură tot mai mare ura față de tot ce e românesc!

Își zugrăvesc pe dracu pe părele, curat ca în zicătoare!

Foile turcești și întîlnirea dela Constanța.

Iată și cîteva păreri turcești asupra întîlnirii Țarului Rusiei cu Regele României, la Constanța:

Foaia turcească „Tanin“ scriind despre vizita Țarului la Constanța, spune între altele:

...cu toate încercările României de a face să se crează, că vizita Țarului la Constanța n'ere nici o însemnătate politică, și că primirea în audiență de către Regele Carol a ministrului austriac, Czernin, cu o zi înainte de această vizită, are menirea de a liniști puțin lumea, străduințele Triplei Înțelegeri și ale Triplei Alianțe în jurul României arată în deajuns, că întîlnirea dela Constanța are o înfățișare politică. Până în vremea din urmă legăturile Rusiei cu România nu erau prea strălucite.

Românii, cari nu uitaseră nici Basarabia, nici isprăvile dela Berlin, vedeau în Rusia o piedecă pentru întinderea lor în Balcani. Dimpotrivă, Austria în timpul din urmă se bucura de mare trecere la București. Războiul din Balcani a schimbat cu totul stările de până aci. Pe cînd Viena era, pe față, doritoare de a ajuta pe Bulgarii, Rusia și Franca căutau prietenia României. S'a redeșteptat pe urmă și chestiunea Românilor din Transilvania și încă chiar pe vremea cînd Rusia se arată aplicată a da napoi Basarabia și să lege tovarășie de arme cu România. Așteptăm în liniște urmările întîlnirii dela Constanța.

Foaia „Pegam“ scrie: Azi cînd marile puteri stau față în față și se întrec în înarmări și miliție, pregătindu se cu zor pentru ziua de mîne, cînd o mare schimbare se va face în hotarele lor, — au mare lipsă în întiul rînd și de ajutorul țărilor balcanice. De aceea o putere care poate să tragă în partea ei pe România,

cea mai tare țară din peninsula balcanică, va ciștiga foarte mult și va fi fericită avînd pe România de tovarășe!

Din Valea-Jiului.

Groaza unor Jidano-Maghiari. — Spionarea Românilor. — Goană contra preoților. — Despățămîntul „Asociațiunii“.

Petroșeni, 20 Iulie 1914.

Intîmplările celor doi ani din urmă și, mai ales, înflorătoarea moarte a răposatului nostru Prinț-moștenitor, au băgat în răcori pe mulți de cei cari se văd stăpîni pe nedrept asupra altora. Acela văd, că felul domniei lor nu este cu cale, — și, asemenea lu Cain, — aud mereu glasul muștrării din sufletul lor: Ce faceți cu frații, cu semenii vosri?

Tulburaji de visele urite ale celor cu păcate pe suflet, cei dela stăpînire au alergat după „pace“ cu Români. Dar ceea ce au imbiat ei, a fost o — umilire a drepturilor noastre, și noi n'am voit să intrăm și mai slugi cu bun măganul nostru. Văzînd asta, politici dela Pesta au întors foaia. Ne au scos dușmani ai statului, iar pe frații din România ii socot (așa numai din „politică“) a fi niște făjarnici, cari azi mîne vor năvăli peste hotare se cuprîndă Ardealul și părțile ungurene până la Tisa! Și acum, ca să împedec nenorocirea închipuită de ei, întăresc granițele Ardealului.

Jocul acesta de a politica al domnilor din Pesta, nu il înțeleg toți, și între nepricepuți se află și unii dintre Jido Maghiarii din părțile noastre jiene. În acestia a și dat spaima, și, — mai cu samă după vizitele altor ofițeri pe aici, — acum nu mai văd decît pregătiri de război din partea României! Se vorbește și se scrie, că minunatul drum, cel ca cureaua, din pasul Surducului, ar fi făcut așa, ca să poată fi aruncat în aer ori cînd, și prin asta să taie calea armatei române către noi! Cî-că i pusă dinamită în stînci la locurile cele mai strîmte ale prăpăstioasei văi, și sub drum, așa că dînd la vreme foc fitilelor, să se prăbușească toate stîncile în vale și s'o închidă!

În schimb ci că în România lucrează acuma din greu ziua noaptea cîte 60 de oameni, la facerea unui drum nou, care se iese deasupra Petriței (la Cîmpa)! Pe șoseaua aceasta ar fi să se aducă și tunuri, și ori ce poveri!..

Să mai spunem, că toate aceste născociri sunt numai urmarea fricii la unii, iar la alții răutate păcătoasă?

Dar nouă, Românilor din Valea-Jiului, văd că umblă să ne facă neplăceri unii patrioți cu nasul strîmb ori ungușii iepurași. Mai ales preoții noștri, — căci ea este mai numeroasă și poate desfășura o

lucrare mai întinsă. Voiu pomeni numai două dintre multele înșepături cari ni se fac Românilor.

Lupenii e o puternică comună, în care Românii se simt și îndrănesc cîte ceva. Preotul de-acolo, pâr. Victor Șandru, are corbisericesc. Și a arangiat până acuma mai multe producții cu cîntării și teatru. Astfel a făcut și în urmă cu cîteva săptămîni, cînd s'a strîns la Lupeni preoțimea tractului Hașeg, în adunarea (conferența) ei de primăvară. Seara a fost petrecere, cu cîntări și declamări. Lumea a rămas mulțumită. Au plăcut toate, dar mai ales corul, care face cinste poporului din Lupeni și conducătorului lui.

Adecă nu toată lumea, căci din păcate sunt pe lume și Jidovi. Așa au ajuns la petrecerea noastră și vr'o trei perciunași, cari sau pus apoi să descopere „îrădare de patrie“, ură contra Evreilor și alte gogorițe, ba pe părintele Șandru l-au injurat în foile lor ca la ușa... cortului din vechiul testament... Pe cît se zvonește, jandarmii au umblat să ispitească pe credincioși, ca să afle despre ce predică preotul lor în biserică? Iar din porunca primarului Farkas (și ăsta i Farkas!) un polișist pîndește pe oaspeții părintelui. Și știți pentru ce toată comedia? Fiîndcă s'a cîntat și frumoasa cîntare din bătrîni:

Sună buciumul alarmă,
Puneți mîna toți pe armă!..

Ceealaltă boroboajă s'a întîmplat cu preotul din Vilcani, Dr. Nicolae Brînzău. Sfinția Sa răspunzînd la o învinuire, a spus că examenele dela școala confesională din Vilcani Coroiești, s'au ținut „în limba poruncită de lege“. Afita i-a trebuit unui dăscălaș ungar cu mîncărime de condeiu, și s'a apicat apoi să scormonească gîndurile și aducerile aminte ale pâr. Brînzău, poreclîndul și pe Sf. Sa de ludă al ideii de stat unguresc rațional.

(Noi, dela redacția acestor oi, avem datoria să spunem, că în remile de azi am ajuns, încît de obicei știm, că un Român, cînd il injură foș maghiare, a lucrat bine din punctul nostru de vedere! Cu toate acestea, la alt corespondent al nostru am simit mai înainte știrea, că pâr. Șandru ar fi făcut și invitări ungureș pentru petrecerea lor, — iar despre examenul dela Vilcani-Coroiești ni-s' scris, că numai la limba română s'a întrebă și s'a răspuns românește, pe cînd din toate celelalte obiecte, examenul a decurs ungurește. Învățătorul Bucur Vo n s'ar fi și lădat cu isprava asta a sa! Și, în șfirșit, ce au Sfințiile Lor să se pună la scris prin fițiăcile Jidanilor sau papistașilor din Petroșeni? Scriind la ele, nu se spală, ci numai se murdăresc. Asta le poate fi de învățătură. — Red. „Lib.“)

Faptele acestea dovedesc cu cîtă neîncredere și ură chiar privesc împreună locuitorii noștri la ceea ce lucrăm noi. Pînă acum mereu aruncau vorbe născocite, că învățații de Român ru-și luminează poporul, că numai din prosția celor mulți pot să trăiască. Iar

când văd, că ai noștri se pun pe lucru mai din greu, șpă că — ne mîncăm țara friptă.

Noi să-i lășăm să zbiere înainte, și să ne vedem de trebile noastre. Să ne stringem în jurul „Asociațiunii”, al cărei Despărțământ de aici își va ținea adunarea generală din 1914 acuma Duminică, în 26 Iulie, d. a. la 5 ore în sala restaurantului Kechel din Petroșeni. La orele 8 seara va fi apoi petrecere populară, tot acolo. Un cor alcătuit din câțiva preoți și învățători, va cânta vre-o trei cântări, iar domnul din fruntea despărțământului vor arăta poporului cine a fost marele poet Mihail Eminescu, cum a trăit și ce a lucrat el. Căci, precum se știe, anul acesta s'au împlinit 25 de ani de la moartea lui Eminescu, — și despărțământul nostru vrea să serbeze și el, alături de toată lumea românească, pomenirea nefericitului cântăreț fără pereche la noi. Va fi aceasta o serbare, cum nu se poartă multe în părțile noastre.

Românii din Petroșeni și din împrejurime vor trebui să arele lumii, că trăiesc și simțesc românește, — și prin urmare vor trebui să ia parte în număr cât mai mare la adunarea despărțământului „Asociației” și la serbarea de seara.

Gh. Vijdea.

Soarte de dezertor.

Sunt duși în orașele cele mai streine lor și puși la lucrurile cele mai ordinare, fără plată, decât pe mîncare!

În vremuri de războiu se întâmplă că din toate țările încurcate în războiu, fug o parte a celor îndatorați față de armată, trecînd granița în țările vecine, ca se scape de războiu. Uneori fug soldați îmbrăcați gata. Ba și în timp de pace se petrec astfel de dezertări, pentru felurile pricinii.

Țările vecine apoi, așa e obiceiul, îi sufăr pe cuprinsurile lor și i lasă să și caute ceva lucru, — și nu-i dau napoi țării din care au fugit, nici dacă aceea i-ar cere. Așa e legea că pe fugarii militari și politici (fugți pentru că au vorbit ori scris ceva ce n'a fost pe placul celor la putere în țara lor), să nu-i dea napoi țării din care au fugit. Se dau napoi numai criminalii (răufăcătorii) ordinari, pentru furt, omor, înșelăciune, etc.

Știîndu se sub scutul acesta al rînduiei dintre state, în vremea războiului ce trecu în Balcani, sute și sute de dezertori din țările aprinse, din Serbia, Bulgaria, Turcia, Muntenegru, mai apoi și din România, — au fugit peste granița în Ungaria. Unii îmbrăcați deja ca soldați, alții încă neîmbrăcați. Prin Bănatul vecin cu Serbia, era, și mai e, plin de alții de dezertorii tot așa în părțile Brașovului, hotărîșe cu România.

Acum ministrul pentru treburile din lăuntru al țării noastre, a luat

o măsură față de acești dezertori. El și-a zis: Unii din aceștia sunt aievea dezertori, oameni slabi, fricoși de războiu, ori de cei cari s'au prins cu mai mari lor militari și, de frica pedepsei, au fugit! Dar pot fi printre ei și șpioni, cari numai zic că-s „dezertori”, de fapt vin în țară în chip de dezertori, — că știu că trebuie să-i lași să și caute lucru și traiu, de fapt ei ne spionează țara și într'o bună dimineață se strecoară peste hotar, tot pe acolo pe unde au venit, — și duc știri dela noi.

De aceea față de toți streinii strecurați în țară ca dezertori, vom lua măsuri de prevenire. Și iacă ce măsuri a luat ministrul maghiar:

Toți dezertorii aflători azi prin comitatele dela granița României, Sîrbiei și Rusiei, — vor fi adunați și duși în lăuntru Ungariei, în comitatele curat ungurești Ciongrad, al Pestei, Hajdu, Szabolci, Heves, Veszprém și altele.

Acolo apoi vor fi ținuți sub supraveghiere polițială și nu li-se va da voie să mai părăsască comunele în cari vor fi așezați!

Acei dezertori cari au vre o meserie, vor fi dați la acea meserie în acele orașe, iar acei cari nu au meserie și n'au cu ce trăi, vor fi puși ca măturători de uliți prin orașe (lucru ce-l fac azi țigani și cerșitorii și robii), ca lucrători la drumuri ori în alte slujbe de rînd ale orașului, dîndu-li se pentru asta mîncare și locuință, fără altă plată.

Cu alte cuvinte dezertorii vor fi umiliți la o soarte cît se poate de puțin vrednică, — precum nici nu le strică.

Poliția Brașovului și a altor orașe și comune dela granițe, a și început adunarea dezertorilor aflători din acele părți. Ei vor fi trimiși în curînd — în adîncul Ungariei, la slujba lor umilă.

NOUȚĂȚI

† Nicolae Vlad. Simbăta trecută dimineață s'a răspîdit cu iuteală știrea la care nimenea nu se aștepta, că Nicolae Vlad, apotecarul vechiu și cu bun renume, pe care numai ca ieri îl văzusem la plîmbare prin oraș — a încetat peste noapte din viață, atins de un atac neîndurat de apoplexie (gută).

Știrea a sîrnit sincere păreri de rău în tot orașul, căci răposatul în Domnul se bucura de stîmă și prețuirea tuturor, fiind un om harnic, cu inimă pentru treburile noastre de obște orășenești și românești. Era membru fruntaș în reprezentanța orașului, membru în Direcțiunea băncii „Ardeleana” aproape neîntrerupt dela întemeierea ei, membru în dir. la „Geogeană”, membru al „Asociațiunii”, al „Societății de teatru”, al casinei române din loc și prim curator al bisericii gr. catol. române din loc.

Măsura stimei de care răposatul în Domnul s'a bucurat în acest oraș, a dat'o și faptul, că la înmormîntarea lui s'a grăbit să vie și să iee parte, chiar și P. S. Sa Episcopul Lugojului Dr. Tr. Frențiu, apoi părintele protopop gr. cat al Clujului Dr. El. Dăianu, servind încungiurați de parinții protopopi gr. cat. din loc și Geoagiu, și numeroși preoți. Răspunsurile și cîntările funebrele le-a ținut corul bisericii gr. orientale române din loc. (Să nu se creadă că e greșală de tipar cînd zicem gr. orientale. Da, noi Românii orăștîeni ne privim unii pe alții întii cu ochi de frați Români, nu de „uniți” ori „neuniți”, și dacă greco-catolici sînt mai pușini și n'au cor bisericesc, corul bisericii gr. orientale merge fără nici o codire și dă onoare la înmormîntarea fruntașilor greco-catolici, cum a fost la Dr. Erdelyi, acum la Nic. Vlad și la alții! De s'ar face pe cît mai multe locuri așa!)

Intreg serviciul divin a fost foarte frumos și înălțător, iar cuvîntarea părintelui protopop Dr. Dăianu fericit potrivit.

Au luat parte la înmormîntare: Direcțiunea băncii „Ardeleana” și funcționarii în corpore, reprezentanța orășenească, deregătorii și toți bunii cunoscuți ori regretatului răposat. Dumnezeu să-l odihnească cu cei buni și aleși ai săi. Familiei adînci condolențe.

— În loc de cunună trecătoare pe sicriul răposatului, banca „Ardeleana” a dăruit 100 cor. pentru „Masa studenților” dela gimnaziul român din Brad, iar banca „Geogeană”, la care răposatul a fost asemenea membru în direcțiune, a dăruit 50 cor. la aceeași masă de studenți.

Despărțământul Sebeșului-săsesc al „Asociațiunii” și-a statorit și pentru vara asta un ori întreg de prelegeri populare în comunele din jur. A început în 12 Iulie în Rahău, și se uimează: în 19 Iul. în Cît, 26. Iul. Răchita, 2 Aug. Deal și Cîlnic, 9 Aug. Săsciori, 16 Aug. Petrifalău, 19 Aug. Șugag, 23 Aug. Căpîlna și Laz, 28 Aug. Daia, 30 Aug. Cioara și Tărtăria, 6 Sept. Cacova, 11. Sept. Vinț, 13 Sept. Lancrăm, 20 Sept. Pianurile. Prelegători: dnii Dr. S. Stanca, Enea Medean, Vas. Cărpinișan, Simion Vlad, T. Trifa, N. Luculeț, Dr. Ios. Boila, V. Zdrenghia, G. Albu, I. Pavel, Ioan Băilă, Al. Duvlea, Ios. Goia, Ambr. Tătar. Vas Oana. — Prelegeri culturale, economice și cu schiopticonul.

Poporul să-i primească peste tot locul cu drag, căci ca sămănători ai culturai vin ei în mijlocul lui.

Instrucțiunea politică a viitorului nostru Împărat și Rege. Moștenitorul de Tron Carol Francisc Iosif, până trăia Francisc Ferdinand, a fost lăsat așa mai liber de marile griji ale domniei, — căci nu era nădejde a da față în curînd cu Tronul.

Acum că o întâmplare năpraznică îl aduse dintr'una lingă Tron, cei în drept văd că l'au pregătit prea

pușin pentru o chemare așa înaltă, ca aceea de Domnitor.

Acum s'au pus să repareze ce s'a întrelăsat și în acest scop s'au dat noului Moștenitor doi înalți funcționari de stat, cari să-l facă cunoscut cu cele ce se țin de politica mare din afară, ca și de cea din lăuntru Împărăției și a singuraticeilor țări cari o formează.

Pentru Monumentul-Vlaicu

am mai primit dela următorii meseriași români din Sibiu:

Ilie Timpea 1 cor., George Păcurariu 1 cor., Ioan Taloș 1 cor., Nicolae Dragomir 50 fil., Ioan Deac 60 fil., Ioan Moga 1 cor., de tot: 5 cor. 10 fil.

Intîiul lăpădat... O știre urită aduce „Unirea” dela Blaj. În Duminica de Simpetru, Episcopul de Hajdudorogh, a sfințit 4 preoți pentru noua sa vladicie greco-catolică maghiară. Printre cei 4 e și unul cu numele Botei Iános, — care e de fel din Blaj și a sfîrșit chiar învățatura preoțească în seminarul din Blaj, — și acum, lăcomind la ceva parochie unsă din budgetul stricăciunii de Hajdudorogh, s'a dus de a primit sfințirea dela episcopul cel atît de dușman bisericii românești și neamului românesc, din a cărui sîn s'a ridicat și tinerul Botei...

În aceste zile de înălțare sufletească națională, să așli și astfel de lăpădași?!

Adunare de învățători. Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din jurul Gherlei își va ține adunarea sa generală anuală în Răteag la 9 August a. c. în localitatea școlii gr. cat. române.

„Reuniunii învățătorilor gr. cat. din comitatele Sătmar și Ugocea, aparținătoare diecezei Gherla” precum și sprijinitorii și prietînii instrucțiunii populare, sunt invitați a participa la a XVII-a adunare generală ordinară, care se va ținea la 13 August st. n. a. c. în sala școlii confesionale greco-cat. din Șomcuta-mare.

Fugari militari Sîrbi. din Hodmezövásárhely se scrie, că poliția din Segedin a dus în 18 Iulie 21 de fugari militari sîrbi, pe cari îi așezară pe acolo prin Ungaria, departe de țara lor. Unul din ei, Kristici Mirlan, a spus că ei au fugit de curînd 120 de inși peste graniță. Armele le-au lăsat dincolo de Dunăre, hainele militare le-au vîndut în Panciova și pe bani și-au luat haine vechi civilești. Fug de viața prea aspră și umblarea dură a mai marilor lor cu ei. — Lumea însă crede că au fugit de groaza unui nou războiu, de care se tot vorbește. Iar oameni slabi, ba și fricoși, sînt și între Sîrbi, ca pretutindenea.

Petrețeri.

— Inteligența română din Murășludoș și jur, invită la Petrecerea de vară, ce va aranja la 9 August n. 1914 în sala hotelului „Central” din loc, cu ocaziunea adunării generale a Despărțământului XXV (Ludoș) Asociațiunii. Ve-

nitul curat e destinat școalei gr.-cat. din loc.

— Inteligența română din Șeicamare și jur invită cu toată dragostea la Producțiunea teatrală-declamatorică urmată de dans ce se va aranja în 26 Iulie n. 1914 în sala cea mare a școalei ev. luth. din loc. Venitul curat este destinat pentru Reuniunile femeilor române din loc.

— Corul bisericesc a plugarilor din Berzasca invită la concertul ce-l va aranja Luni la Nedeie în 27 Iulie n. 1914 în localul Comnului Demeni. Venitul curat este destinat pentru biblioteca parohială.

Dezertori români? Din Chezdi-vașarhei se scrie foilor din Pesta, că în 4 Iulie au sosit vre-o 10 soldați din România, dezertori, rău îmbrăcați. Spuneau că-s din regimentul 10 de Iași și au fugit fiind prea bătuți și flămânziți... Cam greu de crezut. — De-o fi însă adevărat, vai de capul lor. Că-i duce colo pe pustă, prin orașe ungu-rești, de n'or pricepe o vorbă și-or trăi ca vai de ei.

Pentru biserica română gr.-or. din Leauș (protopopiatul Hălmașului mare) s'a pornit adunare de ajutoare prin trimisul parohiei *George Leucean*, episcopul bisericesc. Acei pe la cari ajunge cu colecta, sunt rugați a-l primi cu bine și a-l ajuta, căci o parohie vrednică de sprigin se ajută, care însă având abia vre-o 60 familii, nu-și poate zidi biserica din puterile materiale proprii.

Pentru protopopiatul gr.-cat. Vermeș. M. Onor. Iosif Petean, administrator protopopesc al districtului Cugirului, cu scaunul în Orăștie, este denumit de paroch actual în Vermeș și administrator protopopesc al districtului de același nume, cu dreptul de a purta cingul roșu.

Mulțumită. Cu ocaziunea maialului arangiat de „Reuniunea meseriașilor români din Orăștie”, în 21 Iunie n. a. c., au binevoit a contribui cu suprasolvire următorii st. domni: Ioan I. Vulcu și T. Vulpe, câte 10 cor.; G. Neuwirth 4 cor.; A. Danilescu, notar în Vaidei, Dionisie Jurca și V. Gherghel, câte 3 cor.; I. Moța, Dr. N. Damian, Dr. I. Jantea, N. Opincar și Dr. Popoviciu, câte 2 cor.; Dr. Boca, Iuliu Turdășan, M. Săcuiu, P. Androne, N. Androne, N. Nicoară și P. Strunk, câte 1 cor.

Li-se aduce și pe această cale, stimaților contribuenți, cele mai călduroase mulțumite. *Comitetul.*

Rugarea noastră.

Cu multă stăruință rugăm pe abonații noștri, să nu ne ceară să lucrăm cu credit, să trimitem foile pe așteptare, căci cei doi ani răi ce trecurăm, ne-au sleit de tot puterile și nu avem modru a da pe credit. Să binevoiască toți cîți vor să aibă foile noastre, să trimită plata înainte.

Cei ce nu vor să le mai aibă: rugăm să trimită îndată înapoi numărul, neprimindu-l dela postă!

POSTA REDACȚIEI

Alex. Rați în Salem (America). Ne scrii: „Trimit aci 7 cor. 50 fil.” Ce ai înțeles sub aci? Posta, ori scrisoarea însăși în care să fi pus banii? Ori vre-o bancă sau agent? Așa nu putem ști de au sosit ori nu banii d-tale. Iți merg foile 4 săptămîni, până ne lămurești, și dacă nu vine lămurire și nu aflăm urma banilor, le oprim. Scrieți limpede ce scrieți, nu în vorbe cu două înțelesuri, care ne fac foarte mult val și supărare.

G. Călugăr și I. Manciu, — SS. Pitsburg (America). Spuneți la postă că orașele noastre-s mici și e destul numele foii, că o află. Nu-s toate ca bălaurii lor de orașe, unde nu găsești omul decît cu arătarea stradei și numărul casei.

George Oana în Indianapolis (America). Intii află ca plata (abonamentul) foii noastre nu e 11 cor. pe un an pentru America, ci 15 cor. A doua spui că banii vor veni cu 4-5 zile naintea scrisorii, că i-am trimis cu „telegramă” (!). Apoi noi scrisoarea am primit-o, dar bani pe telegram, încă nu! Vazi să nu te fi tras pe sfoară cel ce ți-a zis că-ți trimite banii „pe telegram”! Foile îți vin 2-3 săptămîni și dacă banii nu sosesc, — le oprim iară!

Dni Bas Popp în N. — Fiind copiii majoreni, și mama lor, prin urmare, a încetat a mai fi tutor lor, nu mai e de toare a asigura edificiile. Să spună băcii cînd îi cere bani, că să se pună acum în atingere cu adevărații proprietari, cari nu mai sînt sub tutorat, că ea până aci ca tutoră a făcut asigurarea. De aci încolo și ea și copiii, numai așa mai asigură, dacă la place. *E bine să-și asigure și mai departe casa și edificiile, dar la banca românească!*

M. B. Bega-l. Trimite intii poeziile să le vedem, și de-s bune, le facem loc, de unde nu, la coș, ca cele multe.

Nick Borza, Sanfrancisco (America). Foia d-tale e plătită. Bani sosit la noi. Au și fost cuitați în foaie.

G. Pinteș în Jounst. O. — Primit în ordine tot. Mulțumim.

Pentru recruți!

Recruții cari voesc să se pregătească pentru armată nainte ca, să le fie mai ușor serviciul, să comande dela „Librăria Națională” S. Bornemisa, Orăștie, cartea cea mai de lipsă la miliție, așa numita

„VORSCHULE”

sau Școala pregătitoare pentru pușcat. Cartea aceasta e foarte folositoare pentru fiecare soldat și are de ea neapărată lipsă fiecare sarge pentru instruirea soldaților. Prețul: 45 fileri franco.

Abonați „Libertatea”!

Deschidem prin aceasta nou abonamen la foaia „Libertatea” și adausele sale, pe jumătatea a doua anului 1914. — dela 1 Iulie încolo.

Prețurile se văd în fruntea foii: Pe un an 10 cor., pe ½ an 5 cor. mergîndu le „Libertatea” cu toate adausele sale.

Pentru țărani: pe un an numai 6 cor. pe ½ an 3 cor. „Libertatea” cu toate adausele sale, — iar

pentru cel ce nu poftesc și foaia de glume „Bobirnaci”, prețul e: pe an 5 cor., pe jumătate de an 2 cor. 50 fil. —

= Tuturor abonaților apoi, și celor ce trimit 5 cor., și celor ce trimit 6 cor., le dăm, pe de-asupra, de cinste, în fiecare lună o broșură (cărțică) economică, „Spicuirile Economice”!

— de tot 12 cărțicele pe an, cu articli și povețe economice!

Mai ieftin de așa

putem da foile numai celor ce abonează (trimit plata) pentru 5 ori mai multe rînduri de foi pe o adresă. Acestora le dăm:

5 ex. „Libertatea” cu 5 „Foi Interesante”, fără foaia de glume, în loc de 25 cor., cu 22 cor. pe an (11 cor. pe jumătate de an). Sau:

5 ex. „Libertatea” cu 5 „Foi Interesante”, și 5 „Bobirnaci”, în loc de 30 cor. cu 25 cor. pe an, sau 12 cor. 50 pe jumătate de an.

Și „Spicuirile Economice” pe de-asupra.

Numai „Foi Interesante”

fără „Libertate” și celelalte, încă trimitem, dar cel puțin 10 (zece) la un loc. De pildă pentru grupa de copii dela școala de repetiție, pentru tineretul corului sau pentru tinerimea din o uliță, din o vecinătate, cere unul singur 10—20—30 „Foi Interesante”. Ele merg toate la el și el le împarte abonaților, ori vin aceia după ele. De fiecare „Foaie Interesantă” trimite 1 cor. (pentru 10 foi, 10 cor. pe jumătate de an 5 cor.) și le capătă în toată săptămîna un an de zile!

Institutul diagnostic al doctorului Cozmuța, (aflător în Budapesta VIII. Mária u. 30, la imediata apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădină. Telefon urban József 42—08), — e unicul institut în Ungaria, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morbururi mai grele și complicate ca: boale interne, de rinichi, de nervi, de piept, de piele, venerice, boale femești și de copii, etc. Institutul, pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale, mai are și zece camere mobilate, pentru pacienți, deci foarte acomodat pentru publicul din provincă.

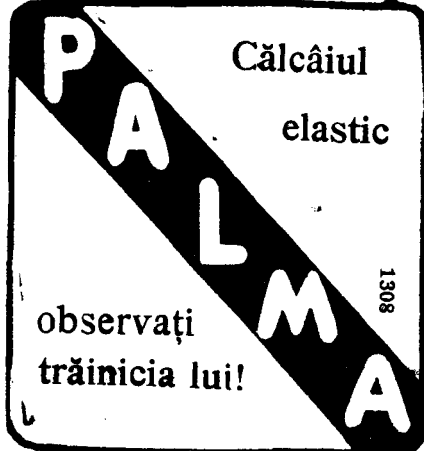
Pentru boale de piept și venerice, institutul are se-ții separate

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direbțiunea institutului

(1353) 6—

Un băiat, din casă bună, cu școli potrivite, se primește imediat în prăvălia de manufactură:

A. G. Muntean, (1403) 2—3 Orăștie (Szászváros).

Băiat fugit.

Luni, în 13 Iulie a perit Orăștie, învățăcelul de pînză IOAN RUS, dela măestrul N. Marton. Copilul e de 14 ani, gracios, de naștere din Orăștie. Se bănuiește că a fugit cu alții spre România.

Cel-ce ar afla unde e, este rugat să înștiințeze pe părinte la adresa: Ioan Rus, în Orăștie (Szászváros) strada Lungă

(1405) 1—2

Primul depozit român

de PIANE, PIANINO și ARMONIURI

T. Popovici, Sibiu, strada Cîsnădiei 7, —

se recomandă on. public român cu fabricate exclusiv bune cu cari s'a aprovizionat pentru on. public muzical.

Prețuri mai ieftine ca oriunde! Impachetare și transport gratis! Plătire și în rate convenabile.

Ca Român și specialist, proprietarul depozitului, roagă publicul nostru de pretutindeni, să-l onoreze cu încrederea sa.

Comandele să se facă din bună vreme pentru ca să poată fi rezolvite la timp. (1392)3—50

CONVOCARE

Onorații membri ai băncii populare »ARUNCUTEANA«, ca însoțire de credit și economii în Aruncuta (Aranykut) prin aceasta sunt invitați la

adunarea generală de inactivare care se va ținea la 9 August n. în școala gr.-cat. din loc, cu

Programul:

1. Indrumări actuali date de confer. cooperativ al „Astrei”, Sp. dn Nicolae Iancu.

2. Raportul consiliului de administrație, despre înregistrarea băncii, intrate și eșite.

3. Hotărîrea sumei maximi ce-o poate împrumuta institutul în anul acesta și a sumei maximi și minime ce-o poate primi ca depunere; mărimea intereselor după depuneri; fixarea termenului de revocare a depunerilor.

4. Fixarea împrumutului maximal ce se poate da unui membru, stabilirea procentului pentru împrumuturi și a termenului de plată.

5. Fixarea oarelor de oficiu, închirierea unui local, comandarea unei case de fer și a recvizitelor de lipsă.

6. Eventuale propuneri.

Aruncuta, la 7 Iulie 1914

(1407) 1—1

Diracțiunea.

Haine de Călușeri

dau împrumut pentru petrecerile românești pe lângă taxă potrivită, sau le vind de tot.

==== Atrag cu o cale luarea aminte asupra *prăvăliei mele de manufactură*, bine înzestrată cu tot felul de mărfuri pentru haine țărănești, de femei și de bărbați.

➡ *Pinzărie*, calitatea cea mai bună, numai din fabrice de clasa întâie! Bumbac; arniciuri!

Rog pentru binevoitoru sprigin!

Ioan Lăzdroiș,
comerciant Oriștie, în piață.
(1398) 2-3.

Pentru viieri

a apărut o carte de mare valoare: „*Cultivarea viței, manauarea vinului, morburile și vindecarea lor*“.

E revăzută de dl ministru r. u., sub nr 96 780—1912 VIII—1. Se capătă la autor pentru 2 cor. plus 20 fil porto.

Librăriile au rabatul convenit.

D. GRAUR,
în *Somlyógyörtelek*
(1375) 7—10 (com. Szilágy).

Local pentru comerțiu

să află de vânzare, care e la un loc potrivit cu comunicațiune bună. E foarte apt pentru boltă, trafică, crismă, precum și alte întreprinderi. Aceste drepturi se folosesc și acum cu o întărire foarte bună. Adresa se poate afla la administrația acestei foi. Să se accludă marcă pentru răspuns.

(1411) 1-3

Cal perdut! Am pierdut un

cal negru, stelnic, pîntenog de un picior din napoi, are și păr alb pe trup. Cel-ce ar ști unde se află, să mă înștiințeze că-i plătesc cinstit!

Dumitru Costand n

din Sebeș-Purkarecz Nr 212,
posta Pianul-de-sus (Felső-
1-1(1406) plân), com. Sibillulul.

Econoamă.

Caut loc de econoamă la o curte ori casă potrivită. Sunt femeie văduvă, de 50 ani, dar deplin sănătoasă. Imi place lucrul. Am mare deprindere în conducerea casei. Ferb bine. Mă mulțumesc cu puțin. — Adresa la administrația foi. (0) 2-2

Čăsătorie.

Un învățător de 35 ani, bine situat, pe calea aceasta dorește a face cunoștință, în scop de căsătorie, a unei domnișoare de etate potrivită, ori a unei văduve tineră, cultă, onestă, bună econoamă și să aibă și 5-6000 cor. avere. — Ofertele serioase și cu poze, să se trimită la administrația ziarului sub deviza: **Invățătorul**. Discreția e obligătoare pentru ambe părțile (1408) 1-3

Podoaba de casă,

frumoase și ieftine.

Potrete colorate pe sticlă și așezate în cadre frumoase, după ori-ce fotografie bună sau clișeu

Icoane lucrate pe sticlă în motive românești, cu sîdef și imitațiuni de mărgăritare, provăzute cu cadre poleite, bronzate ori aurite cu aur veritabil (Ducatem Gold) cea mai splendidă podoabă pentru ori ce casă românească

Tabernacle-Chivoturi, cruci ripide, iconostase în miniatură ca altare de casă cu prețuri foarte ieftine execută prompt și repede, ear comercianților le dă rabat corespunzător.

IOAN BACIU

artist-amator,

în Sajosolyomos u. p. Nagysajó.

Invățăcel.

Un învățăcel, din casă bună, cu 1-2 clase gimnaziale, reale sau civile, să primește imediat în prăvălia cu mărfuri mixte a firmei:

(1399) 2-3 **N Țintea,**

Hunedoara (Va dshunyad).

Cel-ce îmi serie îndată, capăta o cutioară de Tablete-Kola veritabile, gratis.

(1410) 1-

Aș trimite bucuros celor ce au nervii slăbiți, o cutie (șitulă) de probă din mijlocul meu de întărire. Acest mijloc (leac) întărește nervii și însănătoșează pe om, făcîndu-l să se simță volnic, vesel în societate, ca și cum așa i-ar fi natura. Leacul KOLA-DULTZ scutește nervii de o slăbire în viitor. Cel-ce nu-și simte nervii perfecți, se simte obosit, cu dureri de cap, nesomn, să cerce cu Kola-Dultz și probabil va putea zice și el, ca alții:

Nici nu mai am nervii!

Cel mai bunii nervii sunt acei, pe cari îi simți mai puțin! Kola-Dultz e un prețiu a nervilor, ie aduc o întărire tramică. E de tot nesricătos și se recomandă la bărbați, femei și copii. Etatea nu hotărăște. Ușor preparat re pentru întărire a nervilor.

Scrie-mi îndată o carte postală, cerînd o cutie de probă, gratis, dela: **Apoteca Sft. Duh (Szt. Lélekgyógytár Budapest VI. Sect. 609.**

„HATIEGANA“

institut de credit și economii, societ. pe acții,
în Hațeg (Hätszeg),

primește și fructifică depuneri:

până la 1500 cor. cu 5%₀

dela 1000 până la 2000 cor. 5½%₀

dela 2000 cor. în sus, dacă acele sunt depuse pentru o durată mai lungă de o jumătate de an, cu 6%₀.

(1409) 1-12

Diracțiunea.

SINGURUL ATELIER

pentru pregătirea de mobile, cu
motive (mustre) românești,

e, în Ungaria, Atelierul Fraților **BĂLEAN** din Văliug (Ferenczfalva) în Bănat.

Se recomandă onor. public românesc pentru pregătirea următoarelor mobile și obiecte de decorație:

Garnituri complete de DORMITOR, SUFRAGERIE (prînzitor), ODĂI DE VIZITĂ, CANCELARIIL, etc., — toate lucrate cu motive românești, adecă mobile cu podoabe naționale românești.

Obiecte mai mărunte: ca rame (cadre) pentru oglinzi, pentru portrete, noze, casete de ținut gulere, batiste, casete cu necesariile de scris, mai mici, tamponane pentru masa de scris, cuțite de tăiat hirtia, etc. — apoi:

mese pentru flori, vase pentru flori, etagere de părete, ținătoare de ștergare, bastoane, — etc.

— toate gravate (săpate) foarte drăguț cu încreștături și figuri românești!

➡ **PENTRU BISERICI:** ori-ce obiect sculptat în ori-ce stil, se execută cu mult gust. Pe iconostase, chivote, tetrapoade, aplică și motive românești fericit combinate.

Mustre de desen, la cerere, trimite spre vedere!

Executare în timpul cel mai scurt!

Prețuri cinstite, — potrivite însă după lucrul ce se dă. A se adresa la:

Frații BĂLEAN,

pictori, sculptori, imitari artistici, absolvenți ai școlii de meserii din străinătate, proprietari ai singurului Atelier de mobile cu motive românești în Văliug, Ferenczfalva (Krassó Sz. m.)

(1393) 2-5

Frizer nou în Orăștie.

Fac prin aceasta cunoscut onoratiului public din loc și jur, că cu ziua de Simbătă în 4 Iulie n. — deschid în Orăștie, în drumul țării, lângă prăvălia dlui Corvin, (în fosta prăvălie Jarkovits):

BARBIERIE și FRIZERIE,

arangeată modern și condusă de mine, după ce am praxă îndelungată în țară și străinătate!

Rog onoratiului public, inteligență și popor, din loc și jur, a mă cerceta cu încredere

Cu stîmă:

Filip Schiopu, friser.

(1387) 2-3.

UN PIAN, folosit, dar în stare destul de bună, potrivit pentru a exercia pe el începătoarele la pian, — se află de vânzare în Orăștie. Adresa la administrația acestei foi. (0) 2—3

Gospodină.

Sunt femei de 35 ani, sănătoasă, cinstită, bine deprinsă în treburile de casă. Crescută la un orașel și cu meșie la sat, pricep și economia de timp, curosc și viața de sat, și pe cea de oraș. Aș fi aplicată a merge ca gospodăreasă la o casă potrivită. Adresa o dă administrația foii. (0) 2—2

Boltă și crișmă.

Am boltă, crișmă și trafic în comuna Vaidei (lângă Orăștie). Caut om care să le preie așa, că boltă și traficul să fie pe seama lui, iar din crișmă să capete părțile, după învoială.

A se adresa la proprietarul:

George Căpălnar,

Valdel, u. p. Szászváros (Orăștie).

(1400) 2—2

Răchie de vîndut.

Subscrisul am răchie curată, de prune bistrife, de 23 stricuri (grade), și dau hectoliterul cu 70 cor. dusă în gara din loc.

Imprumut și vasele de dus, cu condiții.

Comande sub un hl. nu se efectuează, ci de la un hl. începînd în sus.

Doritorii să se adreseze la:

Ioan Berar,

proprietar, Zám (Hunyad m).

(1402) 2—3

MOTOR de 10 P. H fabricat „Hungaria”, în stare foarte bună, — puțin folosit, — e de vânzare, pentru încetarea întreprinderii la care se întrebuița.

A se adresa la subscrisul:

(1404) 2—3 **Arteniu Brassai,** m. pielar, în Orăștie (Szászváros).

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te-ai înșelat, atunci cumpără-ți o sticlă de

SPIRIT SĂRAT „HUNGARIA” singurul adevărat și singurul care la expoziția din Paris a cîștigat cel mai mare premiu: „Grand Prix Paris”.

Vinzător principal:

CORNEL DEMETER, apotecar în Orăștie.

Se capătă și în prăvăliile mixte și în toate farmaciile din țară.

(1159) 25—26

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), **PETRU BENEA**, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul 1911	1912
Vin alb — — —	70	60
Rizling — — —	72	62
Roșu de Miniș — —	1 00	90
Carbenet — — —	1 10	—

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	— 46
Rizling — — —	— 48
Șiller — — —	— 50

Rachie de trevere (comină) K. 1.60
Rachie de comină, specialit. K. 2.20

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. *Vase imprumutate pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantez:

1211) 21— **PETRU BENEA,** proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad. m.)

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!

Fără păreche potrivit!

(1219) *Ușor de manual!* 14—40
Neamărate scrisori de mulțumită adevărate că

„Țesutura de drot HUNGARIA” e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metrul pătrat 32 fileri și mai mult.

Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker, fabricator de funii de drot și de garduri de drot în **Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85**

Serviciu repede, favorabil și punctuos, — Catalog ilustrat gratis și franco! —

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit leas contra tusei

KAISER

Caramelle pectorale

cu cel „3 brazi”.

Milfoane de înși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, guturaiului, flegmei și tusei măgărești.

6100 de atestate autentice de not. publ., garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și 40 fil., și în doze de 40 fil.:

în Orăștie Apot. N. VLAD. în Dobra Apot. W. UNBERATH, și în alte apotece.

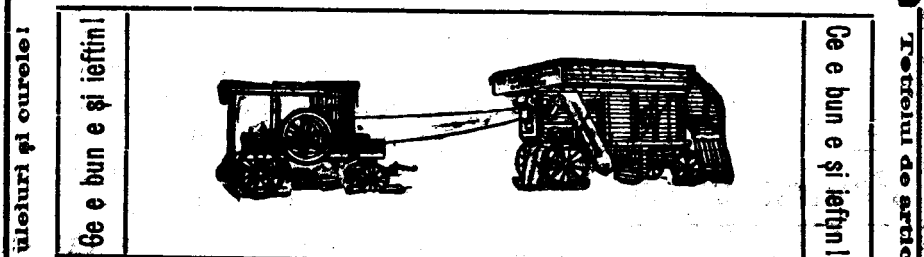
„Hotel Savoy”

Budapest VIII.

József-körut 16.

nou arangeat, modern, încălzire centrală; apă caldă în fiecare odaie; lift. Sub conducerea proprietarului d. **Rendes Izidor**. Odăi cu 1 pat dela 3 cor; cu 2 paturi dela 2 cor. în sus cu luminat și încălzit, serviciu. — La ședere mai îndelungată, reducere. System de pension, cu 4 cor. pe zi. Odaie cu luna 80 cor. (1388) 4—5

„AGRICOLA”, Intreprin. de mașini agricole și motoare BUDAPEST, V. Kőrall-utca 9.

Motoare de oleu brut originale suedeziene și originale DIESEL, pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale. Motoare de benzin și oleu brut pentru garnituri de traserat, cari funcționează în toată țara spre deplina îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit!

Prețuri moderate! Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco. (1355) 8—

Correspondență românească!

„HOTEL DEAK FERENCZ”, de rangul prim!

Hotel liniștit, cetățenesc. — 5 minute dela gara de Ost. în **Budapesta, Aggteleki ú. 7.** Arangeat cu încălzire cu gaz și comodități. 80 odăi și cafenea! Odăi de 1 persoană, dela 3 cor. în sus; pentru 2 persoane 5 cor. 20 fil. pe zi. (1391) 3—10

Moară.

De vîndut din mână liberă, sau de închiriat, se află o moară cu motor de benzin, cu 2 petri, dimpreună cu casă de locuit, grădină, grajd, 2 jugăre de pămînt și drept de apă, aflătoare în comuna Dieci (Décse), gara Háromalmás, comit. Arad.

Moara și motorul sunt în bună stare și capabile de lucru. Populația din comună și jur e românească. Comuna numără circa 2500 suflete și e în apropiere domeniu mare. În comună nu e altă moară. Pentru cazul de arendare trebuie o cauție de 2000 cor.

Reflectanții să se adreseze la:

„Codrul”

Institut de credit și economil, **BUTENI—Körösbökény,** (1394) 3—3 (comit. Arad).

Chipul lui Vlaicu, pictat pe sticlă

în colorii de oleu (pictură engleză) se capătă la subscrisul, numai cu 3 coroane exemplarul, din care sumă 10% oferez pentru Monumentul lui Vlaicu ce să va ridica la Orăștie.

Ioan Baci,

(1217) 10—10 preot în Șolmuș (Sajosolyos u. p. Nagy-Sajo).

Practicant.

În prăvălia mea de manufactură, băcănie și ferărie, se primește un practicant, care corăspunde următoarelor condițiuni: Să aibă cel puțin 2—3 clase gimnaziale, reale sau civile; să vorbească pe lângă limba română, cea maghiară sau cea germană, — și să fie din familie bună.

Nicolae Răchitan

Săscior (Szászcsör, Szeben m.). (1390) 3—3

RED STAR LINE

Linia Steaua Roșie

Antwerpen - America.

Vapor regulat și direct între

Antwerpen—New-York

și Antwerpen—Boston.

Vapoarele societății sunt:

Lapland, Finland, Kroonland, Vaterland, Zealand, Samland, Gothland, Marquette, Menominee, Măntou. Comunicățile la New-York în fiecare Sîmbătă, la Boston în tot a două zile. Mai de aproape vă puteți informa la

Agentura

Red Star Line

Budapest, VIII. Köztemető ut 12-a

Telefon: József 11—87

(1188) 16—16